

Bruksela, 24 marca 2022 r.
(OR. en)

7573/22

ECOFIN 266
UEM 44
DEVGEN 55

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 24 marca 2022 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2022) 139 final

Dotyczy: SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY Plan działania Komisji w kierunku usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju i sprawozdanie z postępów za rok 2021

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 139 final.

Zał.: COM(2022) 139 final

Bruksela, dnia 24.3.2022 r.
COM(2022) 139 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY

**Plan działania Komisji w kierunku usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej
na rzecz rozwoju i sprawozdanie z postępów za rok 2021**

Niniejszy dokument jest odpowiedzią Komisji na konkluzje Rady w sprawie usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju, przyjęte 14 czerwca 2021 r., w których Rada zwróciła się do Komisji o przedstawienie planu działania dotyczącego realizacji celów i zaleceń zawartych w tych konkluzjach oraz corocznego sprawozdania z osiągniętych postępów. Niniejszy plan działania na rzecz usprawnienia infrastruktury finansowej ma na celu zwiększenie wpływu, wydajności i wyeksponowania europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju poprzez:

- zapewnienie silnego ukierunkowania wynikającego z polityki UE;
- propagowanie wzmocnionej koordynacji;
- tworzenie bardziej inkluzywnej infrastruktury finansowej;
- zapewnienie większego wyeksponowania i wpływu UE i jej państw członkowskich w ramach podejścia „Drużyna Europy”.

Koncentruje się on na działaniach, które wchodzą w zakres kompetencji Komisji realizowanych we współpracy z wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz wiceprzewodniczącym Komisji. Ponadto w niniejszym sprawozdaniu przedstawiono informacje na temat postępów w realizacji tych działań na koniec 2021 r.

1. POTRZEBA USPRAWNIENIA EUROPEJSKIEJ INFRASTRUKTURY FINANSOWEJ

1.1 Kontekst

UE i państwa członkowskie są tradycyjnie największym na świecie darczyńcą pomocy rozwojowej, zapewniając około 46 % globalnej pomocy w 2020 r. (66,8 mld EUR)¹. Pomoc UE odegrała zasadniczą rolę w działaniach na rzecz wyeliminowania ubóstwa, zmniejszenia podatności na zagrożenia i nierówności oraz wspierania krajów partnerskich w realizacji celów zrównoważonego rozwoju (SDG) i porozumienia paryskiego.

Środki publiczne nie są jednak wystarczające, aby zaspokoić stale rosnące potrzeby związane z realizacją celów zrównoważonego rozwoju. W związku z tym UE i jej państwa członkowskie coraz częściej wychodzą poza tradycyjne kanały pomocy i wykorzystują oficjalną pomoc rozwojową do zabezpieczania dodatkowych źródeł finansowania, w szczególności poprzez pozyskiwanie kapitału prywatnego. W związku z tym coraz częściej współpracują z instytucjami finansowymi i w większym stopniu korzystają z innowacyjnych instrumentów finansowych, wykorzystując fundusze publiczne do stymulowania inwestycji, na przykład poprzez łączenie środków lub gwarancje.

Europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju stała się zatem z biegiem lat bardziej złożona ze względu na pojawienie się tych nowych instrumentów i rosnącą liczbę tworzących ją podmiotów, takich jak Komisja, wysoki przedstawiciel i wiceprzewodniczący, państwa członkowskie UE oraz ich krajowe instytucje i organizacje finansowania rozwoju, a także Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR). Ponadto Komisja prowadzi intensywną współpracę z różnymi międzynarodowymi podmiotami finansowymi. Wszystkie te podmioty angażują się w działania na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju, lecz mają określone priorytety i sposoby interwencji oraz

¹ Komisja Europejska (2021), „[Jako czołowy światowy darczyńca, „Drużyna Europy” zwiększyła w 2020 r. oficjalną pomoc rozwojową do 66,8 mld euro](#)”, 13 kwietnia 2021 r.

oferują różne mocne strony i przewagę komparatywną, zwłaszcza pod względem specjalistycznej wiedzy geograficznej, sektorowej lub finansowej.

Pandemia COVID-19 uwypukliła pilną potrzebę stawienia czoła wyzwaniom związanym z rozwojem, a co za tym idzie konieczność usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju. Konsekwencje gospodarcze pandemii COVID-19 nasiliły potrzeby w zakresie finansowania i w dramatyczny sposób dotknęły kraje partnerskie UE, niwecząc wieloletnie postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Według szacunków w 2020 r. roczna luka w finansowaniu celów zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się wyniosła 3,7 bln EUR². Aby wyeliminować tę lukę, obecnie bardziej niż kiedykolwiek potrzebne są ogromne inwestycje. Aby zapewnić lepszą odbudowę, a jednocześnie nie pozostawić nikogo w tyle, należy w sposób efektywny wykorzystać wszystkie źródła finansowania (publiczne i prywatne, krajowe i międzynarodowe) w połączeniu ze skutecznymi reformami polityki. Zrównoważone finansowanie będzie więc miało kluczowe znaczenie dla uruchomienia międzynarodowego i krajowego kapitału prywatnego na potrzeby finansowania zrównoważonych inwestycji infrastrukturalnych.

Ponadto w obliczu poważnych globalnych wyzwań geopolitycznych oraz rosnącej roli nowych darczyńców UE potrzebuje nowego podejścia do propagowania swojego modelu rozwoju opartego na wartościach i skoncentrowanego na człowieku, a także do ochrony i wspierania unijnych interesów politycznych i gospodarczych oraz interesów związanych z bezpieczeństwem na całym świecie.

W obliczu tych globalnych wyzwań związanych z rozwojem **europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju musi być jeszcze bardziej skuteczna, efektywna, spójna i wpływowa. Większa koordynacja działań w ramach podejścia „Drużyna Europy” jest ważniejsza niż kiedykolwiek wcześniej, aby uniknąć rozproszenia działań i zapewnić lepszy efekt synergii oraz większą efektywność.** Obejmuje to także lepsze wykorzystanie wieloletniego doświadczenia różnych podmiotów oraz, w miarę możliwości, łączenie zasobów finansowych w celu zwiększenia oddziaływania i mobilizacji inwestycji sektora prywatnego.

Ponadto usprawniona europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju wraz ze **wzmocnionym ukierunkowaniem wynikającym z polityki** ma zasadnicze znaczenie dla **zwiększenia roli UE jako podmiotu globalnego i może odegrać kluczową rolę w kontekście ambitnych celów geopolitycznych, zwłaszcza we wspieraniu strategicznych interesów i wartości UE na całym świecie.** Europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju powinna zapewnić lepszą komplementarność między pomocą, inwestycjami w rozwój, programem reform i dyplomacją. **Tylko w ten sposób europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju może zmaksymalizować wykorzystanie istniejących zasobów oficjalnej pomocy rozwojowej i przyspieszyć przepływy finansowe do obszarów, w których potrzeby są największe, zwiększyć wpływ na rozwój i zapewnić lepsze wyeksponowanie starań całej UE i jej państw członkowskich na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju.**

² OECD (2020), [„Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2021: A New Way to Invest for People and Planet”](#) [„Globalne perspektywy finansowania zrównoważonego rozwoju 2021: Nowy sposób inwestowania na rzecz ludzi i planety”], OECD Publishing, Paryż.

W niniejszym dokumencie przedstawiono szereg działań, które Komisja zamierza podjąć w celu usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju. W sprawozdaniu przedstawiono również ważne kroki, które już zostały podjęte w tym kierunku. W tym kontekście wprowadzenie w grudniu 2021 r. strategii Global Gateway³ oraz pakietu inwestycyjnego Global Gateway Afryka–Europa⁴ stanowi najważniejsze odzwierciedlenie nowego otoczenia i świadczy o dalszych zmianach w sposobie prowadzenia przez UE działań zewnętrznych w nadchodzących latach. Strategia Global Gateway, której podstawę stanowi podejście oparte na wartościach, to plan przewidujący duże inwestycje w rozwój infrastruktury na całym świecie w celu wzmocnienia sieci cyfrowych, transportowych i energetycznych poprzez zrównoważone projekty wysokiej jakości. Oferuje ona inwestorom i przedsiębiorstwom pewność i równe warunki działania, a także wysoki poziom przejrzystości i wysokie standardy w celu zapewnienia lokalnym społecznościom trwałych korzyści społecznych i ekonomicznych.

Ponadto Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”⁵ (którego całkowity budżet wynosi 79 mld EUR) oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej III⁶ (14 mld EUR) przyjęty w 2021 r. to istotne punkty zwrotne, które będą miały zasadnicze znaczenie dla usprawnienia obecnej infrastruktury finansowej. Instrumenty te przyczyniają się do jej znacznej poprawy w postaci jej uproszczenia i strategicznego ukierunkowania wynikającego z polityki UE, a także dostarczają zachęt do lepszej koordynacji strategicznej i geopolitycznej między podmiotami europejskimi oraz zwiększają możliwości wykorzystania kapitału z sektora prywatnego w celu osiągnięcia transformacyjnego wpływu w praktyce.

Ponadto w obliczu ogromnej luki w finansowaniu celów zrównoważonego rozwoju Komisja ogłosiła niedawno zaproszenie do składania wniosków w celu powołania grupy ekspertów wysokiego szczebla, która przedstawi Komisji zalecenia dotyczące dalszego przyspieszenia przepływu kapitału prywatnego do krajów o niskim i średnim dochodzie.

³ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego – „[Strategia Global Gateway](#)”, 1 grudnia 2021 r., JOIN(2021) 30 final.

⁴ Komisja Europejska (2022), „[UE–Afryka: pakiet inwestycyjny Global Gateway](#)”, 18 lutego 2022 r.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z dnia 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) (Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1).

1.2 Wznowienie dyskusji na temat sposobów usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju

Dyskusje na temat sposobów usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju toczą się od ponad dziesięciu lat⁷ na różnych szczeblach i z udziałem różnych grup zainteresowanych stron. W 2018 r. Komisja przyjęła komunikat „W kierunku sprawniejszej architektury finansowej służącej inwestycjom poza Unią Europejską”⁸, w którym podkreślono niektóre niedociągnięcia istniejącej struktury i przedstawiono pewne wstępne środki mające na celu usprawnienie infrastruktury finansowej.

W następstwie sprawozdania grupy mędrców wysokiego szczebla ds. europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju z 2019 r.⁹ oraz studium wykonalności z 2021 r.¹⁰ dotyczącego możliwości wzmocnienia przyszłej europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju, w konkluzjach Rady z czerwca 2021 r.¹¹ uwypuklono znaczenie wzmocnienia i usprawnienia obecnej struktury instytucjonalnej europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju (Status Quo+) i podkreślono „**potrzebę czynienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju bardziej skuteczną, wydajną, ukierunkowaną na rozwój, spójną i wyeksponowaną, zgodnie z zasadą faworyzowania myślenia politycznego i ze strategicznymi interesami i wartościami UE**”. Rada uzgodniła również, że podstawą infrastruktury finansowej UE „powinna być **otwarta, oparta na współpracy i inkluzywna architektura, w ramach której prowadzona jest współpraca ze wszystkimi europejskimi bankami rozwoju i instytucjami finansowymi, z wykorzystaniem ich krajowej, sektorowej lub finansowej wiedzy fachowej, wartości dodanej i zasobów**”.

Rada podkreśliła w konkluzjach konieczność „mobilizacji zrównoważonego finansowania przez sektor prywatny”. Chociaż tradycyjnie sektor prywatny nie jest najważniejszym elementem strategii inwestycyjnych na rzecz rozwoju, coraz powszechniejsze jest przekonanie, że jego wkład ma kluczowe znaczenie dla finansowania rozwoju (jako uzupełnienie ograniczonych zasobów sektora publicznego) oraz dla wspierania trwałego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w krajach partnerskich.

Rada zwróciła się do EBI i EBOR, aby „nadal systematycznie pogłębiały koordynację, zarówno na poziomie strategicznym, jak i technicznym” oraz zachęciła je do „koordynowania działań z innymi globalnymi instytucjami finansowymi działającymi w krajach, w których i one działają” oraz „wzmocnienia swojej przewagi komparatywnej w obszarze finansowania

⁷ Zob. na przykład Camdessus, M. (2010), „[European Investment Bank’s external mandate 2007–2013: Mid-Term Review](#)” [„Upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich na lata 2007–2013: Przegląd śródkresowy”] – sprawozdanie i zalecenia komitetu sterującego „mędrców”, EIB Publishing, Luksemburg.

⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady i Europejskiego Banku Inwestycyjnego „[W kierunku sprawniejszej architektury finansowej służącej inwestycjom poza Unią Europejską](#)”, 12 września 2018 r., COM(2018) 644 final.

⁹ Grupa mędrców wysokiego szczebla ds. europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju (2019), „[Europe in the world – The future of the European financial architecture for development](#)” [„Europa w świecie – przyszłość europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju”], Sekretariat Generalny Rady, Bruksela.

¹⁰ Nota Sekretariatu Generalnego Rady do delegatur UE „[Feasibility study on options for strengthening the future European financial architecture for development – Executive Summary](#)” [„Studium wykonalności dotyczące możliwości wzmocnienia przyszłej europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju – streszczenie”], 14 kwietnia 2021 r., GSC(2021) 6961/1/21 REV 1.

¹¹ Konkluzje Rady w sprawie [usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju](#), 14 czerwca 2021 r., GSC(2021) 9462/1/21 REV 1.

Zob. również konkluzje Rady w sprawie [wzmocnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju](#), 5 grudnia 2019 r., GSC(2019) 14434/19.

rozwoju, uniknięcia fragmentacji i zmaksymalizowania swojego wpływu na rozwój”. Ogólnie rzecz biorąc, Rada wzywa wszystkie europejskie podmioty działające na rzecz rozwoju do zacieśnienia współpracy.

Rada wezwała Komisję do przedstawienia planu działania w celu usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju. Rada zwróciła uwagę m.in. na następujące obszary wymagające poprawy: koordynacja i ukierunkowanie polityczne ze strony Komisji we wdrażaniu polityki rozwojowej UE, zapewnienie większej liczby zachęt do współfinansowania i podziału ryzyka; wzmocnienie roli rady strategicznej EFZR+; uproszczenie dostępu do finansowania; wzmocnienie inkluzywności; wspieranie mniejszych podmiotów w ocenie filarów; wspieranie tworzenia kanałów dla projektów poprzez pomoc techniczną; wzmocnienie podejścia „Drużyna Europy” w celu zwiększenia wyeksponowania wspólnego zaangażowania.

1.3 Inicjatywy prowadzone przez instytucje partnerskie w celu wzmocnienia ich współpracy

Europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju obejmuje wiele podmiotów (wstępny schemat przedstawiono w załączniku).

Zgodnie z powyższymi dyskusjami i w oparciu o wyciągnięte wnioski europejscy partnerzy w dziedzinie rozwoju dążą do wzmocnienia współpracy poprzez różne inicjatywy. Państwa członkowskie, ich krajowe banki i organizacje rozwoju oraz europejskie i międzynarodowe instytucje finansowe nawiązały współpracę w ramach różnych sieci zgodnie z ich zakresem działań, priorytetami strategicznymi, interesami i potrzebami.

Istnieje kilka inicjatyw, które łączą zainteresowane strony zgodnie z ich charakterem i zakresem działania i przewidują różny stopień współpracy:

- **Stowarzyszenie Europejskich Instytucji Finansowania Rozwoju (EDFI)**¹² (1992): zrzesza instytucje finansowania rozwoju (w tym niektóre spoza UE), których głównym zadaniem jest wspieranie sektora prywatnego. Utworzono przedsiębiorstwo zarządzające EDFI;
- **wzmocnione partnerstwo**¹³ (2016): w jego skład wchodzi Komisja, trzy publiczne banki rozwoju i jedna agencja rozwoju (wszystkie objęte oceną spełnienia wymogów dotyczących filarów);
- **sieć praktyków**¹⁴ (2007): w jej skład wchodzi głównie europejskie organizacje współpracy na rzecz rozwoju objęte oceną spełnienia wymogów dotyczących filarów (w tym niektóre spoza UE), których działalność koncentruje się na budowaniu zdolności i zapewnianiu pomocy technicznej.

Równolegle funkcjonuje także **protokół ustaleń z 2012 r.**¹⁵ **między EBI i EBOR** oraz Komisją, które zaowocowało regularnymi spotkaniami koordynacyjnymi między tymi

¹² 15 członków: Bio (BE), CDC (UK), COFIDES (ES), DEG (DE), Finnfund (FI), FMO (NL), IFU (DK), Norfund (NO), OeEB (AT), Proparco (FR), SBI/BMI (BE), SIFEM (CH), Sace Simest (IT), SOFID (PT), Swedfund (SE).

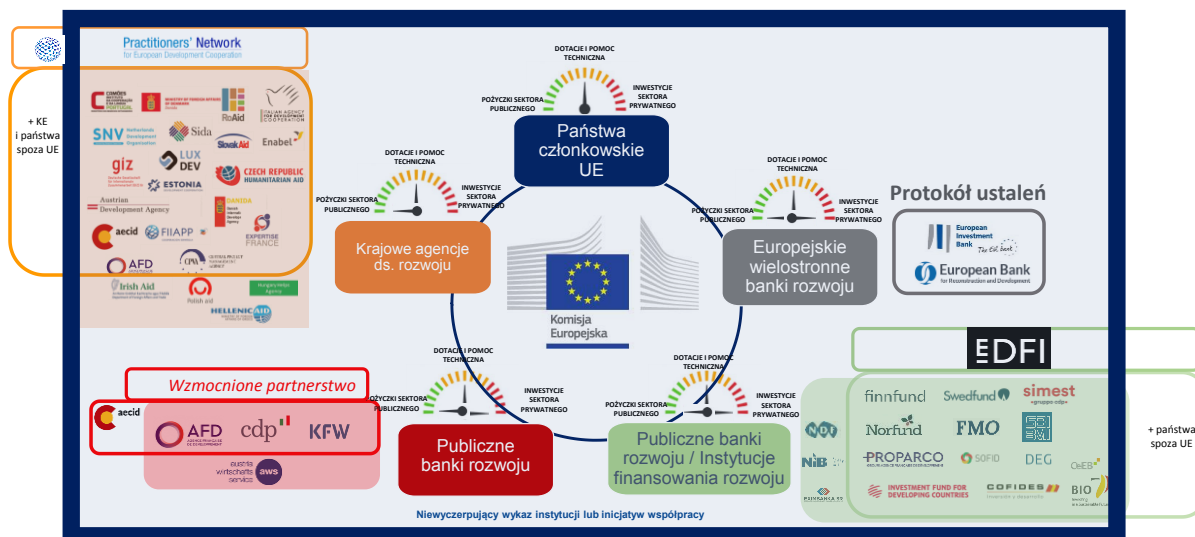
¹³ AFD, KfW, CDP, AECID i Komisja Europejska.

¹⁴ **Członkowie:** ADA (AT), AECID (ES), AICS (IT), AFD (FR), British Council (UK), Camoes (PT), CPVA (LT), CzechAid (CZ), Enabel (BE), Expertise France (FR), FIIAPP (ES), GIZ (DE), LuxDev (LU), SlovakAid (SK), Sida (SE), SNV (NL), RoAid (RO); **podmioty stowarzyszone:** Danida (DK), FCDO (UK), MSZ (EE) i MSZ (NL); **obserwator:** Komisja. Sieć praktyków dostarcza informacji zwrotnych na temat polityki z perspektywy praktyków.

¹⁵ **Protokół ustaleń między Komisją Europejską, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (2012) dotyczące współpracy poza Unią Europejską**, Bruksela.

bankami. Umożliwiło to również zawarcie przez oba banki w październiku 2021 r. ramowej umowy o współpracy w zakresie projektów (zob. poniżej).

Na poniższym schemacie ¹⁶ przedstawiono wstępną i niewyczerpującą wizualizację istniejących inicjatyw w zakresie współpracy prowadzonych przez państwa członkowskie i instytucje finansowania rozwoju:

Inne inicjatywy obejmują na przykład inicjatywę EBI/KfW/AFD, tj. porozumienie o wzajemnym poleganiu na swoich procedurach i standardach ¹⁷, lub ramy procedur udzielania zamówień publicznych EBI–EBOR. Instytucje partnerskie również uruchomiły wiele inicjatyw współfinansowania ¹⁸.

¹⁶ Pełny wykaz można znaleźć w załączniku do niniejszego dokumentu.

¹⁷ EBI, KfW, AFD – współfinansowanie operacji i łączenie zasobów na potrzeby oceny i monitorowania projektów, wymiany informacji oraz konsultacji.

¹⁸ Np. „Interact Climate Change Facility” (ICCF), której udziałowcami są obecnie: AFD, EBI, CDC, DEG, PROPARCO, BIO, Finnfund, COFIDES, Norfund, OeEB, SIFEM, Swedfund; „European Financing Partners”, której udziałowcami są EBI i 13 unijnych instytucji finansowania rozwoju: BIO, CDC, COFIDES, DEG, Finnfund, FMO, IFU, PROPARCO, Norfund, SBI-BMI, Swedfund, SIFEM i OeEB, lub „Friendship Facility” (PROPARCO – Francja, FMO – Niemcy i DEG – Niemcy).

Zmiany wśród europejskich instytucji finansowych w 2021 r.

W listopadzie 2021 r. EBI i EBOR wspólnie przedstawiły Radzie sprawozdanie z działań podjętych w następstwie konkluzji Rady w sprawie usprawnienia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju¹⁹.

Ponadto zarówno EBI, jak i EBOR rozważają ostatnio strategiczne kierunki działania, które mogłyby mieć wpływ na europejską infrastrukturę finansową na rzecz rozwoju:

- EBOR rozważa możliwość ograniczonego i stopniowego rozszerzania działalności na wybrane kraje, przy czym decyzja w tej sprawie powinna zostać podjęta na dorocznym posiedzeniu Rady Gubernatorów w maju 2022 r.
- Jeśli chodzi o EBI, Rada Dyrektorów zatwierdziła utworzenie globalnego oddziału EBI (*EIB global*) dla wszystkich operacji poza UE, który rozpoczął działalność w styczniu 2022 r.

Institucje finansowe dążą obecnie do zwiększenia koordynacji i wspólnych działań. Oto niektóre przykłady takich działań:

- **EBOR i EDFI zawarły protokół ustaleń** (luty 2021 r.) w celu zacieśnienia współpracy między europejskimi instytucjami finansowania rozwoju o silnym ukierunkowaniu na sektor prywatny, w szczególności poprzez wymianę wiedzy i współfinansowanie.
- Członkowie wzmocnionego partnerstwa uruchomili inicjatywę współfinansowania o nazwie „**Platforma finansowa Drużyny Europy**” (maj 2021 r.), której celem jest wzmocnienie skutecznej współpracy między nimi, zwłaszcza poprzez wspólne procedury i opracowywanie wspólnych projektów. W 2022 r. w ramach tej platformy AECID, AFD, CDP i KfW uruchomią ramy współfinansowania.
- EBOR i EBI zawarły **umowę ramową o współpracy w zakresie projektów** (październik 2021 r.), która stanowi ramy ściślejszej współpracy dotyczącej wspólnego finansowania projektów i platform poza Unią Europejską. Ramy te mają obejmować wszystkie rodzaje struktur finansowania dłużnego dostępne w sektorze prywatnym lub publicznym.

1.4 Wcześniejsze działania Komisji służące udoskonaleniu europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju

Na podstawie uzyskanych doświadczeń oraz zgodnie z wnioskami z wyżej wymienionych dyskusji, Komisja z czasem wprowadziła usprawnienia w europejskiej infrastrukturze finansowej na rzecz rozwoju. Ważnym krokiem było uruchomienie w latach 2016–2017 **Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych**²⁰ i **Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR)**²¹, które bazują na ugruntowanych unijnych instrumentach łączonych²² i zapewniają nową gwarancję z budżetu UE na inwestycje

¹⁹ Nota Sekretariatu Generalnego Rady do delegatur UE „[European Financial Architecture for Development – EIB-EBRD Joint Report](#)” [„Europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju – wspólne sprawozdanie EBI i EBOR”], 25 listopada 2021 r., GSC(2021) 14398/21.

²⁰ Europejski plan inwestycji zewnętrznych opiera się na kompleksowym podejściu obejmującym trzy uzupełniające się filary (finansowanie w celu zapewnienia dodatkowych zasobów dzięki instrumentom łączonym i gwarancji EFZR, pomoc techniczna, klimat inwestycyjny). Zob. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego – [Zwiększenie europejskich inwestycji na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego: w kierunku drugiego etapu funkcjonowania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych i nowego Europejskiego Planu Inwestycji Zewnętrznych](#), 14 września 2016 r., COM(2016) 581 final.

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 z dnia 26 września 2017 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR), gwarancji EFZR i funduszu gwarancyjnego EFZR (Dz.U. L 249 z 27.9.2017, s. 1).

²² Instrumenty regionalne: platforma inwestycyjna dla Afryki, Instrument Inwestycyjny dla Karaibów, Instrument Inwestycyjny dla państw Pacyfiku, Instrument Inwestycyjny dla Azji, Instrument Inwestycyjny dla Azji Środkowej, Instrument Inwestycyjny dla Ameryki Łacińskiej, platforma inwestycyjna dla krajów objętych polityką sąsiedztwa i ramy

w krajach Afryki oraz w krajach objętych unijną polityką sąsiedztwa, z wykorzystaniem wiedzy specjalistycznej odpowiednich podmiotów publicznych i prywatnych do pozyskania inwestycji sektora prywatnego w oparciu o trzy uzupełniające się filary. **Ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich** stanowią również dobry przykład procesu zaawansowanego dialogu i ścisłej współpracy, łączącego państwa korzystające z pomocy i Komisję, państwa członkowskie oraz europejskie i międzynarodowe instytucje finansowe.

Na szczególną uwagę zasługuje **unijna platforma na rzecz instrumentów łączonych w ramach współpracy zewnętrznej**²³ uruchomiona przez Komisję w 2012 r. w celu optymalizacji funkcjonowania mechanizmów łączenia dotacji i pożyczek w zakresie działań zewnętrznych.

Komisja prowadzi również regularne strategiczne **dialogi wysokiego szczebla** z europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi (np. EBI, EBOR, Grupą Banku Światowego, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Azjatyckim Bankiem Rozwoju, Międzypamerykańskim Bankiem Rozwoju) w celu omawiania wspólnych celów politycznych i strategicznych.

W 2015 r. Komisja uruchomiła inicjatywę na rzecz poprawy koordynacji i współpracy z EBI, EBOR, Grupą Banku Światowego i Międzynarodowym Funduszem Walutowym w celu zwiększenia wpływu politycznego i dostosowania polityki. Inicjatywa ta obejmuje wspólne wizyty w krajach objętych polityką sąsiedztwa i krajach objętych procesem rozszerzenia oraz wspólne prace w głównych sektorach takich jak efektywność energetyczna i inwestycje w dziedzinie klimatu.

Ważną innowację wprowadzono również w 2020 r., w którym działania zewnętrzne UE zostały wystawione na próbę w związku z pandemią COVID-19. Ogromna skala tego kryzysu wymagała połączenia działań, zasobów i wiedzy specjalistycznej wszystkich europejskich podmiotów. UE zaproponowała **podejście „Drużyna Europy”**²⁴, dzięki któremu możliwe było zbiorowe zapewnienie znacznego wsparcia dla krajów partnerskich UE obejmującego pomoc humanitarną, wsparcie systemów zdrowotnych i wodno-sanitarnych oraz uporanie się z konsekwencjami społeczno-gospodarczymi. Sposób, w jaki UE i jej państwa członkowskie zareagowały na kryzys związany z COVID-19 w ramach podejścia „Drużyna Europy”²⁵, pokazuje, jaką skalę i wyeksponowanie działań można osiągnąć dzięki współpracy. Tego rodzaju ścisła współpraca powinna stanowić wzór dla zwiększonej koordynacji między UE a jej państwami członkowskimi w zakresie prowadzonej przez nie współpracy z krajami partnerskimi UE.

inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich. Zakres tematyczny: inicjatywa na rzecz finansowania rolnictwa (agriFI) i inicjatywa na rzecz finansowania elektryfikacji (electriFI).

²³ Komisja Europejska (2019), [Unijna platforma na rzecz instrumentów łączonych w ramach współpracy zewnętrznej](#).

²⁴ W ramach podejścia „Drużyna Europy” gromadzi się wkłady z Unii Europejskiej i łączy środki uruchomione przez państwa członkowskie UE i instytucje finansowe przy jednoczesnym poszanowaniu kompetencji i procedur decyzyjnych UE, w tym zasad głosowania, ustanowionych w Traktatach UE. Podejście Drużyny Europy opiera się na udziale UE, jej państw członkowskich, ich instytucji finansowych, w tym krajowych banków rozwoju i agencji wykonawczych, a także EBI oraz EBOR. Jest również wdrażane w krajach partnerskich UE, m.in. za pośrednictwem delegatur Unii, z myślą o ułatwieniu koordynacji prac UE na miejscu.

²⁵ Wspólny komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – [Komunikat w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19](#), 8 kwietnia 2020 r., JOIN(2020) 11 final.

2. PLAN DZIAŁANIA SŁUŻĄCY ULEPSZENIU EUROPEJSKIEJ INFRASTRUKTURY FINANSOWEJ NA RZECZ ROZWOJU

2.1 Cele

Celem planu działania Komisji jest usprawnienie europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju poprzez wykorzystanie podejścia „Drużyna Europy”. Komisja dąży do zwiększenia wpływu, wydajności, koordynacji, inkluzywności i widoczności europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju oraz oparcia jej w większym stopniu na przyjętych strategiach politycznych. Taka zaawansowana infrastruktura finansowa jest potrzebna do tworzenia transformacyjnych inicjatyw, pobudzania inwestycji publicznych w krajach partnerskich oraz zapewnienia, aby takie inwestycje służyły za katalizator i wzorzec sprzyjający pozyskaniu inwestorów prywatnych; jest również potrzebna do rozwoju dobrze prosperującego sektora prywatnego, co jest kluczowe dla zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Plan działania opracowano na podstawie ustaleń studium wykonalności i zaleceń określonych w sprawozdaniu grupy mędrców wysokiego szczebla ds. europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju, związanego z nim sprawozdania Komisji²⁶ oraz różnych dokumentów roboczych lub stanowisk przedstawionych przez instytucje finansowe. Plan ten bazuje również na uznanym powodzeniu podejścia „Drużyna Europy” oraz na działaniach koordynacyjnych podjętych przez unijne instytucje finansowe.

Ponadto w planie działania rozpatruje się europejską infrastrukturę finansową na rzecz rozwoju w szerszym kontekście międzynarodowym, w którym dzięki zapewnieniu koordynacji i komplementarności z międzynarodowymi zainteresowanymi stronami można udoskonalić międzynarodową infrastrukturę finansową.

Proponowane udoskonalenia mają przyczynić się do osiągnięcia następujących czterech celów:

Zapewnienie silnego ukierunkowania wynikającego z polityki UE

Skuteczniejsza europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju musi w jeszcze większym stopniu odzwierciedlać kierunki polityki UE. Należy zwiększyć spójność działań instytucji finansowych z celami unijnej polityki zewnętrznej, aby osiągnąć maksymalny wpływ działań UE na rozwój państw trzecich i ich maksymalne dostosowanie do strategicznych interesów UE.

Propagowanie wzmocnionej koordynacji

Europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju powinna opierać się na zwiększonej koordynacji, wykorzystaniu korzyści wynikających z różnorodności wszystkich jej podmiotów, tak aby zapewnić jednolitość i zwiększyć spójność unijnych działań w krajach partnerskich z myślą o poprawie wydajności i zwiększeniu transformacyjnego wpływu na rozwój, a jednocześnie na pozyskiwaniu inwestorów prywatnych.

²⁶ [Sprawozdanie Komisji dla Rady z realizacji zaleceń grupy mędrców wysokiego szczebla ds. europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju](#), 31 stycznia 2020 r., COM(2020) 43 final.

Tworzenie bardziej inkluzywnej infrastruktury finansowej

Europejska infrastruktura finansowa na rzecz rozwoju powinna być inkluzywna i umożliwiać udział wszystkich zainteresowanych instytucji finansowania rozwoju, w tym małych i średnich partnerów.

Zapewnienie większego wyeksponowania i wpływu działań UE i państw członkowskich w ramach podejścia „Drużyna Europy”

Zwiększenie wyeksponowania działań UE i państw członkowskich na całym świecie wymaga lepszego budowania marki UE, w tym w ramach podejścia „Drużyna Europy” i działań w kierunku ustanowienia nowej marki Global Gateway. Działania te są konieczne, aby postrzegana pozycja UE na arenie światowej odpowiadała wielkości zapewnianego przez nią wsparcia. Znaczne udziały UE w międzynarodowych instytucjach finansowych wymagają spójniejszego i bardziej konsekwentnego „głosu UE” skuteczniejszego broniącego strategicznych interesów UE.

2.2 Środki

W planie działania Komisja przedstawia propozycję konkretnych środków służących osiągnięciu tych czterech celów. Środki te podzielono na szczegółowe działania wynikające z niedawnego przyjęcia programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i pozostałych dokumentów strategicznych oraz działania dodatkowe wspierające poprawę ukierunkowania politycznego, koordynacji, inkluzywności i wyeksponowania.

2.2.1 Program „Globalny wymiar Europy” i pozostałe dokumenty strategiczne

Wyraźniejsze ukierunkowanie wynikające z polityki

Jak wskazano powyżej, dla maksymalizacji efektów działań zewnętrznych UE i zapewnienia silnego wkładu w osiągnięciu ogólnych celów i założeń strategicznych kluczowe znaczenie ma udoskonalenie ukierunkowania politycznego. W rozporządzeniach w sprawie programu **ISWMR – „Globalny wymiar Europy”** i **Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)** wskazano priorytety, które UE zamierza wspierać, i określono cele wydatkowania w konkretnych obszarach, takich jak klimat, migracja i przymusowe wysiedlenia czy też rozwój społeczny. W **komunikacie w sprawie strategii Global Gateway**²⁷ zapewniono dodatkowe ukierunkowanie w zakresie sposobów stawienia czoła najpilniejszym wyzwaniom globalnym – od zmiany klimatu i ochrony środowiska po umocnienie transformacji cyfrowej, poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego, zwiększenie konkurencyjności UE i zabezpieczenie globalnych łańcuchów dostaw. W **pakiecie inwestycyjnym Global Gateway Afryka–Europa**²⁸ wprowadzonym na szczycie UE–UA w lutym 2022 r. określono ponadto priorytety zaangażowania w Afryce w celu wsparcia silnej, inkluzywnej, ekologicznej i cyfrowej odbudowy i transformacji. Wreszcie **unijna strategia współpracy w regionie Indo-Pacyfiku** (wrzesień 2021 r.) stanowi podstawę inwestycji w regionie Azji i Pacyfiku. W przypadku krajów objętych polityką sąsiedztwa celem nowych rezultatów w ramach Partnerstwa Wschodniego i wspólnego komunikatu w sprawie odnowionego partnerstwa z południowym sąsiedztwem, a także dwóch towarzyszących im **planów gospodarczo-**

²⁷ Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego – „Strategia Global Gateway”, 1 grudnia 2021 r., JOIN(2021) 30 final.

²⁸ Komisja Europejska (2022), „UE–Afryka: pakiet inwestycyjny Global Gateway”, 18 lutego 2022 r.

inwestycyjnych, jest długoterminowa odbudowa tych regionów i ich konwergencja gospodarcza z UE.

Zasada faworyzowania myślenia strategicznego jest zapisana w programie „Globalny wymiar Europy” i IPA III. Oznacza ona, że wszystkie działania zewnętrzne UE – w tym te objęte gwarancjami budżetowymi UE – muszą wspierać priorytety polityczne uzgodnione wspólnie przez UE i jej kraje partnerskie, określone w odpowiednich **dokumentach programowych**. Dokumenty te oraz plany inwestycyjne zapewniają jasne ukierunkowanie polityczne wszystkich działań UE w zakresie współpracy. Ponadto zróżnicowanie geograficzne działań w zakresie współpracy również przyczynia się do zwiększenia wpływu na rozwój poprzez oferowanie środków wsparcia i działań inwestycyjnych dostosowanych do potrzeb państw i regionów będących beneficjentami, co wzmacnia strategiczne i spójne podejście w ramach infrastruktury inwestycyjnej.

Stosując zasadę faworyzowania myślenia strategicznego w kontekście EFZR+, Komisja oraz wysoki przedstawiciel i wiceprzewodniczący współpracują w radzie strategicznej EFZR+, nadając kierunek polityczny przyszłym operacjom. W przypadku programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” rada strategiczna EFZR+ i regionalne rady operacyjne odgrywają bardziej znaczącą rolę, kierując zarówno działaniami łączonymi, jak i gwarancjami budżetowymi (również tymi, które wcześniej były zarządzane pośrednio w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich lub instrumentu inwestycyjnego AKP). Ponadto ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich nadal są wiodącym organem kierującym wsparciem i inwestycjami na Bałkanach Zachodnich w ramach otwartego i inkluzywnego podejścia „Drużyna Europy” (i nie tylko), który działa w pełnej zgodności z radą strategiczną EFZR+.

Plan działania:

Komisja, we współpracy z wysokim przedstawicielem i wiceprzewodniczącym, zamierza:

- zapewnić w dokumentach programowych oraz planach gospodarczo-inwestycyjnych wyraźne ukierunkowanie wynikające z polityki, a także dopilnować, aby wszystkie działania inwestycyjne UE w ramach programu „Globalny wymiar Europy” i IPA III były dostosowane do priorytetów określonych w dokumentach programowych;
- opublikować wszystkie dokumenty programowe, tak aby priorytety polityki były jasne dla wszystkich podmiotów uczestniczących w infrastrukturze finansowej UE na rzecz rozwoju;
- dopilnować, aby rada strategiczna EFZR+²⁹ wspierała ogólną koordynację, komplementarność i spójność operacji realizowanych w ramach EFZR+;
- nadal zapewniać zachęty do realizacji określonych priorytetów politycznych i osiągania większego wpływu, np. w celu zagwarantowania, że inwestycje są ukierunkowane na te regiony, państwa (w tym kraje najsłabiej rozwinięte i w stosownych przypadkach inne priorytetowe regiony/państwa), priorytety tematyczne (np. klimat, łączność itp.) lub grupy (np. młodzież, kobiety, migranci itp.), które stanowią priorytet polityczny dla UE.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja, we współpracy z wysokim przedstawicielem i wiceprzewodniczącym:

- przyjęła i opublikowała w internecie wszystkie wieloletnie programy indykatywne (WPI) dla ponad 130 państw i regionów partnerskich, a także plany gospodarczo-inwestycyjne³⁰;
- przedstawiła w listopadzie 2021 r. radzie strategicznej EFZR+ strategiczne kierunki i obszary priorytetowych inwestycji (okna inwestycyjne), w tym inicjatywy „Drużyna Europy”, do wykorzystania w ramach gwarancji EFZR+, które będą wskazówką dla instytucji finansowych do przygotowania proponowanych programów inwestycyjnych.

Inicjatywy „Drużyny Europa” oraz portal inicjatyw przewodnich i partnerstw

Silniejsza koordynacja na szczeblu europejskim, niezbędna dla zapewnienia lepszego efektu synergii oraz większej skuteczności, będzie promowana poprzez **wspólne programowanie i wspólne wdrażanie**. Aktywna koordynacja między państwami członkowskimi i ich instytucjami finansowania rozwoju powinna wykraczać poza wykorzystanie funduszy UE i odbywać się systematycznie, również w przypadku wykorzystania ich zasobów własnych. **Programowanie**³¹ na poziomie krajowym i regionalnym obejmuje również wsparcie na rzecz **inicjatyw „Drużyna Europy” i inicjatyw przewodnich** (takich jak plany gospodarczo-inwestycyjne, pakiet inwestycyjny Global Gateway Afryka-Europa), w ramach których instytucje UE, państwa członkowskie

²⁹ Podmioty wnoszące wkład, kwalifikujący się kontrahenci, kraje partnerskie, stosowne organizacje regionalne i inne zainteresowane strony mogą w stosownych przypadkach otrzymać status obserwatora.

³⁰ Zob. https://ec.europa.eu/international-partnerships/global-europe-programming_en, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/funding-and-technical-assistance/neighbourhood-development-and-international-cooperation-instrument-global-europe-ndici-global-europe_en oraz https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/enlargement-policy/overview-instrument-pre-accession-assistance_en

³¹ Zarówno w przypadku wspólnego programowania, jak i programowania dwustronnego. Poprzez wspólne programowanie UE i państwa członkowskie uzgadniają wspólną odpowiedź UE i jej państw członkowskich na strategię rozwoju kraju lub regionu partnerskiego, co stwarza bezpośrednią możliwość zwiększenia koordynacji, skuteczności i wpływu.

i europejskie instytucje finansowe współpracują ze sobą, dążąc do osiągnięcia zmian systemowych zgodnie z zasadą faworyzowania myślenia strategicznego oraz strategicznymi celami i wartościami UE. Inicjatywy „Drużyna Europy” łączą działania programowe i wkłady finansowe UE i państw członkowskich poprzez skoordynowane i strategiczne podejście w terenie. W ramach wspólnie uzgodnionych priorytetów politycznych w konkretnych państwach i regionach świata, inicjatywy „Drużyna Europy” wspierają skoordynowane działania prowadzące do przeobrażeń w krajach lub regionach partnerskich, wykorzystując połączone zasoby wszystkich uczestników. Inicjatywy „Drużyna Europy” są w pełni uwzględnione w dokumentach programowych UE i przeznaczają się na nie znaczną część wieloletnich budżetów.

Zgodnie z tym podejściem, w krajach objętych polityką sąsiedztwa i na Bałkanach Zachodnich w planach gospodarczo-inwestycyjnych dla każdego regionu, opracowanych po intensywnych konsultacjach z krajami partnerskimi i państwami członkowskimi, określono główne cele i **inicjatywy przewodnie** w celu osiągnięcia maksymalnego wpływu w regionie. Zostały one w pełni włączone do dwustronnych i regionalnych dokumentów programowych dotyczących sąsiedztwa oraz do ram programowych IPA III.

W programie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” ustanowiono zasadę **otwartej i opartej na współpracy infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju**. Komisja będzie korzystała z wieloletniego doświadczenia instytucji finansowania rozwoju w kwalifikujących się państwach członkowskich, aby zapewnić optymalne wykorzystanie ich szerokiej wiedzy sektorowej i geograficznej.

Oprócz narzędzi rozwoju instytucjonalnego, które umożliwiają wymianę wiedzy między administracjami krajowymi w ramach programów takich jak TAIEX czy Twinning, Komisja będzie starała się nadal wspierać powstawanie partnerstw.

Plan działania:

Komisja, we współpracy z wysokim przedstawicielem i wiceprzewodniczącym, zamierza:

- preferować inicjatywy przewodnie i inicjatywy „Drużyna Europy” lub propozycje oparte na podejściu „Drużyna Europy” (w tym np. konsorcja lub platformy inwestycyjne);
- zbadać możliwości zapewnienia zachęt w ramach EFZR+ w celu promowania wspólnych propozycji składanych przez kilka instytucji finansowych, które mają wspólny interes w osiągnięciu określonych celów polityki, w szczególności przez mniejsze instytucje, przedsiębiorstwa wchodzące na rynek lub te, które nie są objęte oceną spełnienia wymogów dotyczących filarów (o ile instytucję wiodącą poddano takiej ocenie);
- wzmocnić narzędzia rozwoju instytucjonalnego w ramach instrumentu TAIEX i tworzenia partnerstw, aby wzmocnić budowanie zdolności w kluczowych obszarach reform i dostosowania;
- zapewnić większą przejrzystość w zakresie inicjatyw „Drużyna Europy”;
- uruchomić w 2022 r. portal partnerstw, aby ułatwić dopasowanie zapotrzebowania krajów partnerskich do oferty podmiotów europejskich w zakresie wsparcia.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja:

- rozpoczęła opracowywanie licznych inicjatyw „Drużyna Europy” na szczeblu

krajowym, regionalnym i globalnym wraz z państwami członkowskimi, krajowymi instytucjami finansowania rozwoju, EBOR i EBI;

- wspólnie z państwami członkowskimi dokonała wyboru inicjatyw przewodnich przedstawionych w ramach pakietu inwestycyjnego Global Gateway Afryka-Europa;
- rozpoczęła wraz z państwami członkowskimi opracowywanie [wspólnego mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości](#) w zakresie wkładów finansowych na rzecz inicjatyw „Drużyna Europy” oraz ich wyników;
- stworzyła prototyp portalu partnerstw, który dostarcza kluczowych informacji na temat towarów i usług oferowanych przez dostawców z UE i państw członkowskich działających w ramach podejścia „Drużyna Europy”. Portal zostanie uruchomiony w kwietniu 2022 r.

W kierunku większej mobilizacji inwestycji prywatnych

Jeszcze przed wybuchem pandemii COVID-19 zasoby publiczne były dalece niewystarczające, by zaspokoić ogromną lukę w finansowaniu celów zrównoważonego rozwoju, a do pozyskania potrzebnych bilionów euro coraz częściej wykorzystywano finansowanie rozwoju. W obliczu kryzysu, rosnących potrzeb i malejących zasobów, pilniejsze niż kiedykolwiek jest pozyskanie dodatkowych środków, aby pomóc krajom partnerskim w zaspokojeniu ich potrzeb finansowych i osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju i porozumienia paryskiego. Niezwykle ważne jest uruchomienie przez UE środków finansowych sektora prywatnego, aby pomóc w finansowaniu ekologicznego, zrównoważonego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz przyspieszyć postęp w realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Lepsze wykorzystanie oficjalnych środków finansowych na rzecz rozwoju ma zasadnicze znaczenie dla pozyskania finansowania prywatnego i wykorzystania rynków kapitałowych do wsparcia realizacji celów zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się. W tym kontekście zrównoważone finansowanie ma kluczowe znaczenie dla uruchomienia międzynarodowego i krajowego kapitału prywatnego na potrzeby finansowania zrównoważonych inwestycji w krajach partnerskich. Wzmocniono ramię finansowe programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, zapewniając większą siłę oddziaływania instrumentom finansowym, zwłaszcza dzięki gwarancji na działania zewnętrzne, która obejmie inwestycje o wartości do 53,4 mld EUR, w tym 40 mld EUR w ramach operacji EFZR+ na lata 2021–2027, co w szczególności pomoże uruchomić dodatkowe inwestycje publiczne i prywatne. Dzięki inicjatywie Global Gateway Europa w pełni odegra swoją rolę w zmniejszaniu globalnej luki inwestycyjnej i lepszym wykorzystaniu zasobów na rzecz wspierania finansowania celów zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się, zwłaszcza poprzez badanie potencjalnej roli innych zainteresowanych stron, poza tradycyjnymi podmiotami działającymi w obszarze finansowania zrównoważonego rozwoju.

Plan działania:

Komisja zamierza:

- dążyć do pozyskania dodatkowych inwestycji dzięki możliwościom łączenia funduszy i zwiększonej sile gwarancyjnej EFZR+ oraz wspierać działania na rzecz zwiększenia skali instrumentów finansowych związanych ze zrównoważonym

rozwojem w naszych krajach partnerskich;

- opracować kompleksową strategię³² na rzecz wsparcia krajów o niskim i średnim dochodzie, aby przyspieszyć przepływ krajowego i międzynarodowego kapitału prywatnego w kierunku zrównoważonych inwestycji w krajach o niskim i średnim dochodzie, korzystając ze wsparcia grupy ekspertów wysokiego szczebla;
- zbadać w kontekście strategii Global Gateway możliwość ustanowienia europejskiego instrumentu w zakresie kredytów eksportowych, który uzupełniłby istniejące ustalenia dotyczące kredytów eksportowych na poziomie państw członkowskich i zwiększyłby ogólną siłę oddziaływania UE w tym obszarze.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja:

- przygotowała grunt pod zbliżające się zaproszenie do składania wniosków w ramach nowej gwarancji EFZR+, w ramach której poszukiwane będą wnioski o charakterze innowacyjnym, transformacyjnym i wywierającym wpływ, co będzie miało zasadnicze znaczenie dla pozyskania dodatkowych funduszy dla krajów partnerskich;
- rozpoczęła negocjacje umów w sprawie gwarancji dotyczących wyłącznego okna EBI dla pożyczek udzielanych jednostkom państwowym szczebla centralnego i niekomercyjnym jednostkom państwowym niższego szczebla oraz dwóch specjalnych okien dla pożyczek udzielanych komercyjnym jednostkom państwowym niższego szczebla i jednostkom z sektora prywatnego;
- zaproponowała radzie strategicznej EFZR+ utworzenie specjalnego okna EFZR+ „Zrównoważone finansowanie”, którego celem jest wspieranie instrumentów finansowych związanych ze zrównoważonym rozwojem – w szczególności obligacji ekologicznych – w celu mobilizacji kapitału prywatnego na dużą skalę, przy jednoczesnym zapewnieniu wpływu na rozwój;
- rozpoczęła przygotowywanie mapy narzędzi finansowych UE w celu promowania lepszej koordynacji instrumentów UE, w tym potencjalnych powiązań z unijnymi kredytami eksportowymi;
- rozpoczęła badanie możliwości ustanowienia europejskiego instrumentu w zakresie kredytów eksportowych, który uzupełniłby istniejące ustalenia dotyczące kredytów eksportowych na poziomie państw członkowskich i zwiększyłby ogólną siłę oddziaływania UE w tym obszarze, przyczyniając się do zapewnienia bardziej wyrównanych szans przedsiębiorstwom UE na rynkach państw trzecich i tym samym ułatwiając im udział w projektach infrastrukturalnych.

Ulepszone ramy prawne i procedury umożliwiające skuteczniejsze działanie

Dzięki programowi ISWMR – „Globalny wymiar Europy” ramy prawne UE dotyczące działań zewnętrznych zostały znacznie usprawnione i będą miały zasadnicze znaczenie dla stworzenia ulepszonej europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju. Rozporządzenie łączy kilka instrumentów finansowych i sposobów finansowania (które w poprzednim okresie programowania³³ miały różne mechanizmy zarządzania i różne

³² Jak ogłoszono w [strategii dotyczącej finansowania transformacji w stronę gospodarki zrównoważonej](#), opublikowanej 6 lipca 2021 r.

³³ W wieloletnich ramach finansowych na lata 2014–2020 dział „Globalny wymiar Europy” realizowano za pomocą kilku instrumentów finansowania. Obejmują one:

- rozporządzenie Rady (UE) 2015/322 w sprawie realizacji 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju;
- rozporządzenie (UE) nr 230/2014 ustanawiające Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju;
- rozporządzenie (UE) nr 232/2014 ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa;

podstawy prawne) w **jednych ramach prawnych i jednym mechanizmie zarządzania**. Poprzednia struktura doprowadziła do fragmentacji działań zewnętrznych, co utrudniało zapewnienie synergii i spójności instrumentów finansowych. Nowe ramy upraszczają realizację wsparcia inwestycyjnego poprzez zapewnienie **spójnego zestawu zasad**, procedur i zarządzania, tworząc równe warunki działania dla dwustronnych i wielostronnych instytucji finansowania rozwoju. Komisja pracuje również nad kilkoma nowymi inicjatywami, które mają ułatwić instytucjom partnerskim ubieganie się o wsparcie w ramach EFZR+, wspierając tym samym cele związane z włączeniem społecznym.

Ponadto w rozporządzeniu w sprawie programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” ustanowiono niezależny, bezstronny, sprzyjający włączeniu społecznemu i przejrzysty **system zarządzania ryzykiem** za pośrednictwem grupy ds. technicznej oceny gwarancji plus (GTAG+), otwartej dla ekspertów z instytucji partnerskich i zainteresowanych państw członkowskich, zorganizowanej i kierowanej przez Komisję. Metody oceny ryzyka i wynagradzania będą stosowane konsekwentnie we wszystkich oknach inwestycyjnych. GTAG+ będzie wspierać wzajemne zrozumienie między instytucjami finansowymi w kwestii metody oceny ryzyka i założeń leżących u jej podstaw, poprawiając w ten sposób ogólną przejrzystość, a ostatecznie skuteczność procesu zarządzania ryzykiem.

Ponadto program ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i IPA III zawierają przepisy dotyczące **wzmocnionego monitorowania i sprawozdawczości**. Monitorowanie wyników w oparciu o dowody oraz oceny może również wspierać komunikację i widoczność zgodnie z priorytetami określonymi w planach strategicznych na poziomie krajowym, regionalnym i globalnym.

Plan działania:

Komisja zamierza:

- ustanowić nowe ramy regulacyjne ze spójnym i uproszczonym zestawem zasad i procedur w celu ułatwienia wsparcia na rzecz inwestycji;
- ustanowić zwiększone zdolności zarządzania ryzykiem (grupa ds. technicznej oceny gwarancji plus, GTAG+) w oparciu o systemy i metody, które są otwarte i przejrzyste dla partnerskich instytucji finansowych;
- monitorować cele pośrednie i wyniki swoich operacji inwestycyjnych zgodnie z systemem monitorowania wyników programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” (część szerszych ram monitorowania i oceny programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy”) oraz ramami wykonania IPA III.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja:

- przyjęła w czerwcu rozporządzenie w sprawie programu ISWMR – „Globalny wymiar

-
- rozporządzenie (UE) nr 233/2014 ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju;
 - rozporządzenie (UE) nr 234/2014 ustanawiające Instrument Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi;
 - rozporządzenie (UE) nr 235/2014 ustanawiające instrument finansowy na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie;
 - rozporządzenie (UE) 2017/1601 w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR), gwarancji EFZR i funduszu gwarancyjnego EFZR;
 - decyzję (UE) 2018/412 zmieniającą decyzję nr 466/2014/UE w sprawie udzielenia gwarancji UE dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z działaniami z zakresu finansowania wspierającymi projekty inwestycyjne poza granicami Unii (upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich);
 - rozporządzenie (UE) 2018/409 zmieniające rozporządzenie Rady nr 480/2009 ustanawiające Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych.

Europy”, upraszczając przepisy, a tym samym ułatwiając realizację wsparcia inwestycyjnego za pośrednictwem gwarancji EFZR+;

- ustanowiła odpowiednie struktury zarządzania ryzykiem, na które składają się:
 - o jednostka ds. zarządzania ryzykiem, działająca jako GTAG+ i ponosząca ogólną odpowiedzialność za zapewnienie należytego i niezależnego zarządzania ryzykiem w ramach EFZR+;
 - o w ramach GTAG+ – niezależna i integracyjna grupa ekspertów ds. gwarancji (GrEG), otwarta na udział ekspertów ds. ryzyka z instytucji finansowych i zainteresowanych państw członkowskich, odpowiedzialna za ocenę i monitorowanie profilu ryzyka poszczególnych programów gwarancyjnych;
- uruchomiła system monitorowania wyników programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy”³⁴.

Chociaż program ISWMR – „Globalny wymiar Europy” odgrywa zasadniczą rolę w usprawnieniu obecnej infrastruktury finansowej, Komisja wdroży dodatkowe działania w celu osiągnięcia silniejszego wpływu i wzmocnienia koordynacji, inkluzywności, wyeksponowania i ukierunkowania politycznego.

2.2.2 Środki mające na celu potwierdzenie silnego ukierunkowania wynikającego z polityki UE

W niniejszej sekcji przedstawiono dodatkowe działania służące silniejszemu uwzględnianiu strategicznych kierunków polityki UE, oprócz tych wskazanych już w sekcji dotyczącej programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i innych dokumentów strategicznych.

Przemawianie jednym głosem w wielostronnych instytucjach finansowych

Wewnątrz UE, jeśli chodzi o składy Rady, Komisja i wysoki przedstawiciel i wiceprzewodniczący popierają postulat wyrażony przez kilka państw członkowskich, aby w dyskusjach Rady na temat finansowania rozwoju uczestniczyły dwa odpowiednie składy: Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) oraz Rada do Spraw Zagranicznych (Rozwój). Zapewniłoby to uwzględnienie wszystkich istotnych aspektów (stabilności finansowania, polityki zagranicznej i wpływu na rozwój) w kwestiach związanych z finansowaniem rozwoju oraz ułatwiłoby wypracowanie stanowiska UE. Może to pomóc w wypracowaniu jednego wspólnego stanowiska w wielostronnych instytucjach finansowych. Jest to tym bardziej istotne, że uruchomiono inicjatywę Global Gateway, która ma zapewnić horyzontalne podejście do realizacji strategicznych priorytetów UE poprzez wspieranie inwestycji w państwach trzecich – obejmujące zarówno pomoc rozwojową, jak i inną niż rozwojowa.

Na szczeblu międzynarodowym konieczne jest zapewnienie **skutecznego, skoordynowanego i spójnego informowania o unijnych priorytetach politycznych na forach i w ramach organów, w których uczestniczą przedstawiciele wielu europejskich podmiotów**. UE i jej państwa członkowskie powinny mówić **jednym głosem**, aby osiągnąć jak największy wpływ i oddziaływanie. UE powinna nadal rozwijać partnerstwa z różnego rodzaju europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi w zakresie szerokiego

³⁴ Dokument roboczy służb Komisji – [Uruchomienie systemu monitorowania wyników programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” zawierający zmienne ramy wyników programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy”](#), 25 stycznia 2022 r., SWD(2022) 22 final.

programu reform i kluczowych priorytetów politycznych. Podobnie należy dążyć do wypracowania wspólnych stanowisk w sprawie strategicznych planów wszystkich wielostronnych banków rozwoju, których udziałowcami są państwa członkowskie UE.

Plan działania:

Komisja zamierza:

- analizować dalsze możliwości koordynacji między UE a jej państwami członkowskimi w celu zapewnienia propagowania unijnych wartości i celów strategicznych, a także wypracowania wspólnych stanowisk w międzynarodowych i wielostronnych instytucjach finansowych. W tym celu Komisja będzie korzystała z uzyskanych już doświadczeń w zakresie koordynacji z europejskimi dyrektorami wykonawczymi w ramach Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW), Grupy Banku Światowego i EBOR.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja:

- przekazywała informacje przed posiedzeniami rady i organizowała spotkania koordynacyjne odpowiednio z europejskimi dyrektorami wykonawczymi w Grupie Banku Światowego, EBOR i MFW, z myślą o wypracowaniu wspólnych stanowisk w wielu kwestiach.

2.2.3 Środki służące propagowaniu lepszej koordynacji

W niniejszej sekcji przedstawiono dodatkowe działania służące ulepszeniu koordynacji między zainteresowanymi stronami europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju, wykraczające poza działania wskazane już w sekcji dotyczącej programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i innych dokumentów strategicznych.

Wzmocniona koordynacja na szczeblu krajowym i regionalnym

Zgodnie z większym naciskiem na podejście geograficzne, decydując, które projekty zostaną objęte instrumentami finansowymi, jakie inwestycje są potrzebne i które instytucje finansowe należy zaangażować, należy brać pod uwagę uwarunkowania krajowe lub regionalne (w tym na przykład kwestie związane z długookresową zdolnością do obsługi długu). Podstawowe znaczenie będzie zatem miało propagowanie wzmocnionej koordynacji na szczeblu krajowym i regionalnym.

Delegatury Unii – ze względu na posiadaną wiedzę specjalistyczną na poziomie lokalnym – powinny odgrywać główną rolę w kształtowaniu inicjatyw w ramach podejścia „Drużyna Europy” oraz innych wspólnych działań w zakresie współpracy w krajach partnerskich UE oraz we wspieraniu konkretnych reform politycznych. Europejskie podmioty działające na rzecz rozwoju i instytucje finansowe powinny przede wszystkim w większym stopniu polegać na delegaturach Unii przy opracowywaniu serii projektów inwestycyjnych, które mogą mieć transformacyjny wpływ na rozwój. Dialog wysokiego szczebla między delegaturami Unii i głównymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju usprawni również wspólne programowanie na szczeblu krajowym i wdrażanie z europejskimi partnerami.

Aby zintensyfikować budowanie zdolności w krajach partnerskich, oprócz instrumentów finansowych udoskonalic należy również pomoc techniczną, w tym poprzez mobilizację wiedzy specjalistycznej europejskiego sektora publicznego, zwłaszcza w celu wsparcia

reform administracyjnych i regulacyjnych w krajach partnerskich oraz zachęcenia do przestrzegania norm europejskich i międzynarodowych.

Plan działania:

Komisja, we współpracy z wysokim przedstawicielem i wiceprzewodniczącym, zamierza:

- jeszcze bardziej zwiększyć rolę delegatur Unii pełniących funkcję koordynatorów/punktów kontaktowych w celu ułatwienia prowadzenia dialogu wysokiego szczebla z państwami członkowskimi, ich instytucjami finansowymi i innymi zainteresowanymi stronami na miejscu oraz w celu zacieśnienia współpracy na szczeblu krajowym i regionalnym;
- rozważyć możliwość ustanowienia instrumentów pomocy technicznej wdrażanych przez poszczególne instytucje finansowania rozwoju w miarę możliwości działające wspólnie, aby wesprzeć rozwój projektów mogących uzyskać finansowanie z banków w krajach rozwijających się i utworzenie korzystnego otoczenia sektora prywatnego;
- organizować regularne spotkania koordynacyjne na szczeblu regionalnym, subregionalnym lub krajowym z udziałem delegatur Unii i odpowiednich instytucji finansowania rozwoju oraz centrali i stolic;
- kontynuować organizację wspólnych wizyt i krajowych dni w niektórych regionach.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja:

- zwiększyła poziom interakcji między delegaturami Unii a instytucjami finansowymi, m.in. w drodze konsultacji na etapie programowania i wspólnych działań służących utworzeniu serii projektów mogących uzyskać finansowanie z banków;
- organizowała regularne spotkanie koordynacyjne z instytucjami finansowymi (i delegaturami Unii) w regionach i państwach, obejmujące strategiczne priorytety, dialog merytoryczny na temat reform prowadzony z krajami partnerskimi oraz przeglądy serii operacji łączonych i gwarancyjnych (przewidziane we wszystkich umowach w sprawie gwarancji);
- wprowadziła element dotyczący pomocy technicznej w ramach nowego Instrumentu Inwestycyjnego dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów;
- rozpoczęła program szkoleń dla pracowników delegatur Unii, aby rozważania na temat EFZR+ włączyć w szerszy zakres ich zadań;
- organizowała wspólne wizyty i dni krajowe w niektórych krajach afrykańskich (np. w Togo, Wybrzeżu Kości Słoniowej) oraz w krajach objętych polityką sąsiedztwa (zwłaszcza na wschodzie) i regionach objętych procesem rozszerzenia;
- zorganizowała pierwsze posiedzenia w kontekście ram inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich z myślą o realizacji EFZR+.

Rozszerzenie dialogu i współpracy z instytucjami finansowymi spoza Europy

Skuteczne angażowanie na szczeblu światowym oznacza również konieczność rozszerzenia dialogu i współpracy przez UE na banki rozwoju spoza UE oraz zacieśnienia partnerstw i sojuszy z zainteresowanymi stronami spoza UE.

Plan działania:

Komisja zamierza:

- organizować dialogi wysokiego szczebla z międzynarodowymi instytucjami finansowymi spoza strefy UE, np. tzw. dialog Deep Dive z Grupą Banku Światowego lub inne spotkania wysokiego szczebla z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Afrykańskim Bankiem Rozwoju, Azjatyckim Bankiem Rozwoju, Międzypamerykańskim Bankiem Rozwoju;
- rozważyć potencjalne obszary współpracy z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowania rozwoju (takimi jak Nordycki Fundusz Rozwoju, Islamski Bank Rozwoju, Arabska Grupa Koordynacyjna).

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja:

- kontynuowała dialog z innymi instytucjami finansowymi, których zakres wykraczał poza instytucje objęte oceną spełnienia wymogów dotyczących filarów, w tym z Banque Ouest-Africaine de Développement, Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych, Azjatyckim Bankiem Rozwoju, Islamskim Bankiem Rozwoju, Arabską Grupą Koordynacyjną, Środkowoamerykańskim Bankiem Integracji Gospodarczej, Karaibskim Bankiem Rozwoju, Międzypamerykańskim Bankiem Rozwoju i Bankiem Rozwoju Ameryki Łacińskiej.

2.2.4 Środki służące tworzeniu bardziej inkluzywnej infrastruktury finansowej

W niniejszej sekcji przedstawiono dodatkowe działania służące zwiększeniu inkluzywności infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju, wykraczające poza działania wskazane już w sekcji dotyczącej programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i innych dokumentów strategicznych.

Ambicją Komisji jest osiągnięcie inkluzywnego i zintegrowanego systemu, w którym wszystkie uczestniczące podmioty wykorzystują swoje narzędzia i wiedzę specjalistyczną do mobilizacji funduszy publicznych, pozyskania inwestorów prywatnych i zwiększenia budowania zdolności i pomocy technicznej.

Lepszy przepływ i regularna wymiana informacji, zgodnie z propozycją przedstawioną w sekcji dotyczącej koordynacji, przyczynią się do osiągnięcia wyższego poziomu inkluzywności dzięki zapewnieniu, aby wszystkie państwa członkowskie i ich podmioty działające na rzecz rozwoju знаły możliwości inwestycyjne oraz aby stosowano najskuteczniejsze połączenie narzędzi i podmiotów w celu osiągnięcia większego rzeczywistego wpływu.

Zapewnienie inkluzywnych dyskusji na wszystkich szczeblach

Wszystkie zainteresowane strony – w szczególności Komisja, przedstawiciele państw członkowskich odpowiedzialni za kwestie rozwoju, europejskie wielostronne i dwustronne instytucje finansowe i organizacje współpracy na rzecz rozwoju – będą prowadziły regularny przegląd postępów poczynionych w kierunku udoskonalenia europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju. Za sprawą zgromadzenia wszystkich przedstawicieli państw członkowskich działających na rzecz rozwoju, europejskich wielostronnych i dwustronnych

instytucji finansowych i organizacji współpracy na rzecz rozwoju oraz Komisji osiągnięty zostanie wyższy poziom inkluzywności.

Oprócz przeprowadzania przeglądów i dyskusji orientacyjnych wysokiego szczebla należy umocnić inkluzywną koordynację na szczeblu technicznym w kwestiach horyzontalnych.

Plan działania:

Komisja zamierza:

- dopilnować, aby strategiczne aspekty europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju omawiano w ramach spotkań dyrektorów generalnych UE ds. rozwoju, które stanowi inkluzywne forum³⁵, zawsze, gdy jest taka potrzeba, i co najmniej raz w roku, a także aby kwestie techniczne omawiano na inkluzywnych spotkaniach technicznych (np. uproszczenie formularzy wniosku o finansowanie w ramach EFZR+³⁶, mechanizmy współpracy, współfinansowanie, zharmonizowane strategie, procedury wzajemnego polegania na sobie i uznawania, kwestie środowiskowe, społeczne i zarządcze itp.).

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Służby Komisji:

- omówiły z dyrektorami generalnymi UE ds. rozwoju – na ich spotkaniu, które odbyło się 5 października – zmiany, jakie należy wprowadzić, aby ponownie zdefiniować i udoskonalić europejską infrastrukturę finansową na rzecz rozwoju;
- 9 grudnia 2021 r. zorganizowały sesję techniczną z udziałem partnerskich instytucji finansowych; w trakcie sesji skoncentrowano się między innymi na kwestii procesu składania wniosków w ramach gwarancji EFZR+.

Zwiększenie wsparcia w zakresie ocen spełnienia wymogów dotyczących filarów

Komisja bardzo docenia możliwość odegrania roli w infrastrukturze finansowej na rzecz rozwoju przez wszystkie europejskie instytucje finansowe. Należy zauważyć, że ocena spełnienia wymogów dotyczących filarów nie stanowi wstępnego warunku uczestnictwa we wspólnych inwestycjach (takich jak inicjatywy „Drużyna Europy”) oraz, jak wskazano powyżej, Komisja rozważy możliwość zapewnienia zachęt do składania wspólnych wniosków wraz z europejskimi podmiotami nieobjętymi oceną spełnienia wymogów dotyczących filarów (pod warunkiem, że podmiot wiodący został objęty tą oceną).

Plan działania:

Komisja zamierza:

- kontynuować udzielanie pomocy oraz porad metodycznych europejskim instytucjom finansowym objętym procesem oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów.

³⁵ Forum to tworzą dyrektorzy generalni odpowiedzialni za rozwój ze wszystkich państw członkowskich, a także odpowiedni dyrektorzy generalni Komisji ds. partnerstw międzynarodowych, polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia, pomocy humanitarnej i ochrony ludności oraz Sekretarz Generalny Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych. W rozszerzonej wersji podejścia „Drużyna Europy” forum to obejmuje również kadrę kierowniczą najwyższego szczebla agencji rozwoju państw członkowskich i instytucji finansowych państw członkowskich, a także EBI i EBOR.

³⁶ Uproszczone formy finansowania powinny nadal być zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, a w szczególności należy zapewnić przestrzeganie zasad oszczędności, efektywności oraz zakazu podwójnego finansowania.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja:

- zapewniła porady metodyczne 7 europejskim instytucjom finansowania rozwoju podlegającym uzupełniającym ocenom spełnienia wymogów dotyczących filarów oraz 2 nowym wnioskującym instytucjom finansowania rozwoju, m.in. podczas specjalnych spotkań informacyjnych i kontroli kwalifikowalności nowych wnioskodawców.

2.2.5 Środki służące zwiększeniu wyeksponowania i wpływu UE

W niniejszej sekcji przedstawiono dodatkowe działania służące intensyfikacji działań informacyjnych i zwiększeniu ogólnego wyeksponowania roli UE, wykraczające poza działania wskazane już w sekcji dotyczącej programu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i innych dokumentów strategicznych.

Intensyfikacja działań informacyjnych w ramach podejścia „Drużyna Europy”

Aby bardziej wyeksponować podejmowane przez UE i państwa członkowskie działania rozwojowe zarówno na szczeblu światowym, jak i na szczeblu lokalnym oraz zapewnić, aby postrzegany wpływ Europy na świecie odpowiadał znaczeniu jej interwencji finansowych, podmioty europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju muszą połączyć siły w ramach działań informacyjnych.

Wraz z pojawieniem się nowych darczyńców ważne jest, aby odpowiednio uwidocznić zasięg wsparcia udzielanego przez Europę krajom partnerskim. Skuteczne informowanie na temat całego wsparcia uruchomionego przez UE i jej państwa członkowskie będzie wymagało przezwyciężenia problemu niedoboru porównywalnych danych wśród państw członkowskich i europejskich instytucji finansowych.

Podejście „Drużyna Europy” będzie stanowić centralny element działań UE w zakresie komunikacji strategicznej i dyplomacji publicznej zarówno na szczeblu globalnym, jak i na szczeblu krajowym i regionalnym. W tym zakresie inicjatywy „Drużyna Europy” mogą stanowić przydatne i widoczne ramy działań informacyjnych. W krajach objętych polityką sąsiedztwa i na Bałkanach Zachodnich narracja będzie koncentrować się na planach gospodarczo-inwestycyjnych jako głównych narzędziach realizacji podejścia „Drużyna Europy”.

Plan działania:

Komisja, we współpracy z wysokim przedstawicielem i wiceprzewodniczącym, zamierza:

- rozważyć możliwość opracowania wspólnie z państwami członkowskimi i instytucjami finansowania rozwoju wspólnych ram składania corocznych sprawozdań na temat operacji finansowania rozwoju realizowanych przez UE i państwa członkowskie na całym świecie w celu przedstawienia zagregowanych skonsolidowanych i porównywalnych danych UE i państw członkowskich dotyczących finansowania rozwoju oraz osiągnięć w realizacji priorytetów w zakresie komunikacji strategicznej;
- sporządzić krajowe plany komunikacji strategicznej w krajach partnerskich obejmujące działania w zakresie komunikacji strategicznej i dyplomacji publicznej z myślą o stworzeniu długoterminowej sieci oraz wyraźnemu ukazaniu lokalnym

społecznościom wartości i zasad UE, a także skali i zakresu europejskiego zaangażowania;

- przekazać delegaturom Unii, państwom członkowskim i europejskim instytucjom finansowym dalsze wytyczne i materiały informacyjne na temat podejścia „Drużyna Europy”, które mogą im się przydać w prowadzonych działaniach informacyjnych (np. przykłady skutecznych działań podejmowanych przez UE i państwa członkowskie w ramach podejścia „Drużyna Europy”, ilustrujące, dlatego Unia podejmuje działanie i jakie wartości wyznaje, z uwzględnieniem lokalnego punktu widzenia, wspólnych wartości, podejścia zorientowanego na człowieka);
- koordynować z uczestniczącymi unijnymi instytucjami finansowymi i państwami członkowskimi ogłaszanie nowych operacji w ramach podejścia „Drużyna Europy” w drodze rozpowszechniania wiadomości (komunikatów prasowych lub za pośrednictwem kanałów w mediach społecznościowych) oraz w razie potrzeby wspólnego udziału w ważnych ceremoniach związanych z operacjami uwzględnionymi w portfelach objętych gwarancją EFZR+;
- zapewnić wyraźną obecność w internecie wszystkich projektów finansowanych ze środków UE z wykorzystaniem finansowania mieszanego, gwarancji budżetowych i pomocy technicznej.

Sprawozdanie z postępów prac z 2021 r.:

Komisja, we współpracy z wysokim przedstawicielem i wiceprzewodniczącym:

- zwiększyła koordynację w zakresie komunikacji, m.in. w drodze:
 - o wspólnej wizyty urzędników Komisji wysokiego szczebla i publicznych banków rozwoju w Togo w listopadzie 2021 r.;
 - o ogłoszenia inicjatyw „Drużyna Europy” w obecności przedstawicieli UE i wszystkich uczestniczących państw członkowskich (np. inicjatywy „Drużyna Europy” dotyczące produkcji szczepionek, inwestowania w młode firmy w Afryce, ochrony środowiska wspólnie z Azją Południowo-Wschodnią lub globalnej demokracji);
 - o ważnych ceremonii w obecności przedstawicieli UE, państw członkowskich i instytucji finansowych (na przykład Instrument Zarządzania Zasobami Wodnymi i Naturalnymi na potrzeby zapobiegania powodziom w mieście Dien Bien Phu w Wietnamie);
- przekazała delegaturom Unii wytyczne i wzory w zakresie komunikacji strategicznej i dyplomacji publicznej w celu wsparcia opracowywania strategicznych planów delegatur Unii;
 - o przeprowadziła przegląd całego swojego otoczenia sieciowego w zakresie współpracy na rzecz rozwoju w celu zapewnienia, aby podejście „Drużyna Europy” i wpływ inicjatyw „Drużyna Europy” w pełni odzwierciedlono na zewnętrznych stronach internetowych.

3. WNIOSKI

Aby usprawnić europejską infrastrukturę finansową na rzecz rozwoju i aby przynosiła one oczekiwane skutki, konieczne jest sprawne, skoordynowane i ambitne działanie.

Reakcja na kryzys związany z COVID-19 w ramach podejścia „Drużyna Europy” uwiarydociła, że UE, jej państwa członkowskie i ich instytucje finansowe są silniejsze, gdy działają razem i kierują się wspólnymi celami. Podejście to musi stanowić podstawę infrastruktury finansowej w celu zapewnienia, aby partnerzy finansowi i odpowiednie zainteresowane strony terminowo udostępniały informacje oraz współpracowały począwszy od udzielania pomocy technicznej, poprzez opracowanie projektu i wstępną wycenę, aż po ocenę, bazując na posiadanej wiedzy specjalistycznej dotyczącej danego kraju, sektora lub kwestii finansowych. Podejmując działania, podmioty te muszą kierować się wspólnymi celami pod silnym przewodnictwem politycznym UE. Pozwoli to również na wyeksponowanie i uznanie pozycji UE jako kluczowego partnera na arenie międzynarodowej.

Aktywne uczestnictwo i działanie wszystkich zaangażowanych partnerów jest kluczowe dla optymalizacji europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju, udoskonalenia współpracy, maksymalizacji wpływu i zapewnienia należytego uznania UE jako ważnego gracza na arenie międzynarodowej. Komisja i wysoki przedstawiciel i wiceprzewodniczący są gotowi odegrać główną rolę w tym przedsięwzięciu w bliskim partnerstwie ze wszystkimi europejskimi zainteresowanymi stronami, a Komisja już rozpoczęła realizację proponowanych działań na rzecz poprawy.

Załącznik: Podmioty uczestniczące w europejskiej infrastrukturze finansowej na rzecz rozwoju

Państwa członkowskie	Publiczne banki rozwoju	Instytucje finansowania rozwoju	Agencja rozwoju
Austria	AWS	OeEB	ADA
Belgia		BIO	Enabel
Bułgaria			Dyrekcja Generalna ds. Spraw Międzynarodowych – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Chorwacja			Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Współpracy Rozwojowej – Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Europejskich
Cypr			Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Republika Czeska		Krajowy Bank Rozwoju (NDB)	CzechAid
Dania		IFU	Danida – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
		Nordycki Fundusz Rozwoju (NFR)	
		Nordycki Bank Inwestycyjny (NBI)	
Estonia		NBI	Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Finlandia		Finnfund	Ministerstwo Spraw Zagranicznych Finlandii
		NFR	
		NBI	
Francja	AFD	Proparco	AFD
			Expertise France – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Niemcy	KfW	DEG	GIZ
Grecja			Hellenic Aid – Dyrekcja Generalna ds. Międzynarodowej Współpracy na rzecz Rozwoju - Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Węgry		EXIM Hungary	Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Handlu Agencja Hungary Helps – pod kierownictwem premiera
Irlandia			IrishAid – Departament Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Włochy	CDP	SIMEST	AICS
			Ministerstwo Spraw Zagranicznych Włoch
Łotwa		NBI	Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Litwa		NBI	CPMA
Luksemburg			LuxDev
Malta			Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Europejskich
Niderlandy		FMO	SNV
			Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niderlandów
Polska			Polska pomoc – Departament Współpracy Rozwojowej – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Portugalia		SOFID	Camões
Rumunia			RoAid
Słowacja		EXIMBANKA SR	SAIDC - SlovakAid
Słowenia			Departament Współpracy Rozwojowej i Pomocy Humanitarnej – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Hiszpania		COFIDES	AE CID
			FIIAPP
Szwecja		Swedfund	SIDA
		NFR	
		NBI	

Państwa trzecie

Norwegia		NBI	NORAD
		Norfund	
Szwajcaria		SIFEM	SDC
Zjednoczone Królestwo		CDC	DFID (FCDO)
			British Council

Członkowie wzmocnionego partnerstwa
Członkowie EDFI
Członkowie sieci praktyków

Wielostronne banki rozwoju: Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

Banki światowe/regionalne/międzynarodowe: Grupa Banku Światowego, Afrykański Bank Rozwoju (AfDB), Azjatycki Bank Rozwoju (ADB), Międzyamerykański Bank Rozwoju (IDB) itp.